

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 7Sžsk/162/2018  
Identifikačné číslo spisu: 2013200701  
Dátum vydania rozhodnutia: 20.05.2020  
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2013200701.1

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobcu: M. P., narodený XX. Q. XXXX, bytom Z., E. C. č. XX, Poľská republika, právne zast.: V4 Legal, s.r.o., AK so sídlom v Žiline, Tvrdého č. 783/4, IČO: 36 858 820, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, ul. 29. augusta č. 8-10, za účasti ďalšieho účastníka: Q. C., narodený XX. A. XXXX, bytom Z., J. č. XX, Poľská republika, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 15. augusta 2013, č. 7359-4/2013-BA, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 14. mája 2018, č. k. 14S/20/2015-170, t a k t o

### rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalovanej proti I. časti výroku rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 14. mája 2018, č. k. 14S/20/2015-170, zamietla.

II. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave zo 14. mája 2018, č. k. 14S/20/2015-170, v II. časti jeho výroku mení tak, že žalobcovi sa priznáva právo na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu jednej päťiny.

III. Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov kasačného konania voči žalovanej v rozsahu jednej päťiny.

IV. Ďalšiemu účastníkovi konania nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

### Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“, alebo „správny súd“) právoplatným rozsudkom zo 14. mája 2018, č. k. 14S/20/2015-170 postupom podľa ustanovenia § 191 ods. 1 písm. d/ a e/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovanej z 15. augusta 2013, č. 7359-4/2013-BA (ďalej len „rozhodnutie žalovanej“), vec jej vrátil na ďalšie konanie, žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania voči žalovanej v celom rozsahu a účastníkovi konania Q. K.

náhradu trov konania nepriznal.

2. Predmetným rozhodnutím žalovaná zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Senica z 22. augusta 2011, č. 23313-1/2011-SE (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým bolo rozhodnuté tak, že žalobcovi ako zamestnancovi zamestnávateľa Q. dňom 01. augusta 2010 nevznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti.

3. V odôvodnení rozsudku krajský súd poukázal na to, že uznesením z 27. októbra 2016, č. k. 14S/20/2015-132 konanie v predmetnej veci prerušil do právoplatného skončenia súdneho konania vedeného na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Sžso/11/2015, v ktorom boli Súdnemu dvoru Európskej únie predložené prejudiciálne otázky. Po skončení predmetného konania krajský súd uznesením z 22. novembra 2017, č. k. 14S/20/2015-160 rozhodol o pokračovaní v konaní.

4. Krajský súd uviedol, že z predloženého administratívneho spisu vyplýva, že Sociálna poisťovňa, pobočka Senica dňa 22. augusta 2011 vydala podľa zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) na základe článku 13 (3) a 13 (4) Nariadenia európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „základné nariadenie“) rozhodnutie č. 23137-1/2011-SE, ktorým rozhodla, že žalobcovi nevznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti dňom 01. augusta 2010 dôvodiac, že zamestnávateľ Q. prihlásil žalobcu do poistenia odo dňa 01. augusta 2010, ale vzhľadom k tomu, že u neho nebolo možné fyzickou kontrolou preukázať reálny výkon činnosti zamestnanca, tak žalovaná rozhodla, že poistný pomer od tohto dňa nevznikol. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonnej lehote žalobca odvolanie.

5. Žalovaná rozhodnutím z 10. novembra 2011, č. 52645-2/2011-BA prerušila konanie do dňa doručenia informácie poľskou inštitúciou sociálneho zabezpečenia ZUS (ďalej len „ZUS“) z dôvodu potreby získania relevantných informácií potrebných na preskúmanie skutkového stavu. Súčasťou administratívneho spisu bolo osvedčenie Obvodného úradu Trnava, odbor živnostenského podnikania zo dňa 23. júla 2010, vydané na vykonávanie živnosti pre Q. K., ako i oznámenie o ukončení jeho podnikania k 21. septembru 2011, registračný list zamestnávateľa Q. K., ktorý bol doručený Sociálnej poisťovni, pobočka Senica dňa 02. septembra 2010 a registračný list zamestnanca - žalobcu, ktorý bol doručený Sociálnej poisťovni, pobočka Senica dňa 08. decembra 2010. Súčasťou spisu bol list ZUS zo dňa 13. apríla 2011, ktorým bola požiadaná žalovaná o poskytnutie informácie, či zamestnanie na úväzok sa skutočne vykonáva na území Slovenskej republiky, teda v štáte, v ktorom má sídlo zamestnávateľ a či zamestnané osoby vykonávajú skutočné zamestnanie na Slovensku. Podľa listu zo dňa 10. októbra 2013 mala žalovaná zaslať ZUS list, že vo firmách, medzi inými i Q. sa nevykonáva zamestnanie na území Slovenskej republiky a ZUS určí poľské zákonodarstvo na základe predpisov práva EÚ podľa článku 16 (4) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) s dotazom, či je potrebné žalovanú vo veci určenia poľského zákonodarstva informovať.

6. Krajský súd ďalej poukázal na to, že vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie sa od 01. mája 2004 v oblasti sociálneho zabezpečenia uplatňujú koordinačné nariadenia, Nariadenie Rady (EHS) č. 1408/71 zo dňa 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov a jeho vykonávacie nariadenie. Od 01. mája 2010 sa uplatňujú nové koordinačné nariadenia, a to Nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 zo dňa 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 988/2009 zo 16. septembra 2009 a vykonávacie nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009, ktorým sa vykonáva nariadenie č. 883/2004. Pravidlá určujúce uplatniteľnú legislatívu ustanovené v hlave II základného nariadenia majú za úlohu zabezpečiť, aby sa na zamestnanca a samostatne zárobkovo činnú osobu nevzťahovali legislatívy dvoch alebo viacerých členských štátov, v ktorých vykonávajú činnosti, resp. aby nedošlo k situácii, že sa na nich nebude vzťahovať legislatíva žiadneho členského štátu.

7. Krajský súd uviedol, že pri určovaní uplatniteľnej legislatívy nie je rozhodujúci len status osoby ako zamestnanca, resp. samostatne zárobkovo činnnej osoby, ale aj výkon činnosti. Preto je dôležité skúmať pri aplikácii osobitného pravidla, ktorého cieľom je zabezpečenie uplatniteľnej legislatívy len jedného členského štátu, nie len status osoby, ale aj reálny výkon činnosti za účelom zamedzenia manipulácii s uplatniteľnými právnymi predpismi a ich zneužívania v tejto oblasti. Napriek tomu, že pojem reálneho výkonu činnosti nie je explicitne zadefinovaný v základnom nariadení, v pravidlách určujúcich uplatniteľnú legislatívu ustanovených v hlave II základného nariadenia je pojem reálneho výkonu činnosti jedným z faktorov na posúdenie a určenie príslušnosti k právnym predpisom sociálneho zabezpečenia.

8. Žalovanej bola doručená informácia ZUS, že v posledných rokoch vznikli na území Slovenskej republiky firmy, ktoré sprostredkovávajú pre poľských samostatných podnikateľov zamestnanie na úväzok v iných členských štátoch. V mnohých prípadoch cieľom tejto činnosti nie je výkon zamestnania na pracovnú zmluvu mimo hraníc Poľskej republiky, ale vyhýbanie sa plateniu odvodov na sociálne zabezpečenie z podnikateľskej činnosti, ktorú vykonávajú v Poľskej republike.

9. Na účely správneho vykonávania základného nariadenia a vykonávacieho nariadenia z rozhodnutia správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia č. H5 zo dňa 18. marca 2010 o spolupráci v boji proti podvodom a omylom vyplýva, že orgány a inštitúcie členských štátov spolupracujú v oblasti boja proti podvodom a omylom. Na zabezpečenie riadneho vykonávania základného nariadenia sú príslušné orgány a inštitúcie členských štátov na základe článku 76 základného nariadenia povinné navzájom spolupracovať, vzájomne sa informovať o relevantných skutočnostiach, poskytovať svoje služby a komunikovať medzi sebou. ZUS bola oprávnená požadovať preukázanie relevantných skutočností na určenie uplatniteľnej legislatívy a žalovaná, ktorá je príslušná inštitúcia na určenie uplatniteľnej legislatívy na území Slovenskej republiky bola povinná rozhodujúce skutočnosti preskúmať.

10. Krajský súd s poukazom na obsah administratívneho spisu, ktorým mal byť preukázaný rozsah dokazovania vykonaného správnym orgánom konštatoval, že Sociálna poisťovňa, pobočka Senica nevykonala žiadne dokazovanie a nezískala žiaden dôkaz, ktorý by potvrdil, že žalobca na území Slovenskej republiky reálne nevykonával činnosť ako zamestnanec, preto nemôže podliehať slovenskému právnemu predpisu podľa článku 13 (3) základného nariadenia.

11. Názor, na základe ktorého žalovaná o veci rozhodla považoval krajský súd za predčasný, prijatý na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu. Sociálna poisťovňa, pobočka Senica svoje rozhodnutie založila iba na konštatovaní, že fyzickou kontrolou nebolo možné preukázať reálny výkon činnosti zamestnanca u zamestnávateľa Q. K., čo považoval krajský súd za nedostatok v dokazovaní, ktorý nebol odstránený ani žalovanou v odôvodnení jej rozhodnutia. Argumentácia, na ktorej žalovaná založila svoje rozhodnutie bola vzhľadom na rozsah zistených skutočností pochybná, nepodložená žiadnymi konkrétnymi dôkazmi a spôsob, akým žalovaná vykonávala šetrenie na reálny výkon činnosti žalobcom nebol postačujúci pre záver, ktorý žalovaná v rozhodnutí napadnutom žalobou prijala. Krajský súd mal za to, že iba na základe nepreukázaných indícií zo strany žalovanej, o možnosti zneužívania slovenského sociálneho systému, nie je možné prijať rozhodnutie, že u žalobcu účasť na sociálnom poistení nevznikla.

12. Rovnako považoval krajský súd za nedostatočne preukázané okolnosti spojené s uzatvorením dohody medzi Slovenskou republikou a orgánmi sociálneho zabezpečenia Poľskej republiky - ZUS, čo nemôže postačovať na potvrdenie správnosti rozhodnutia žalovanej. Existencia takejto dohody musí byť žalovanou preukázaná (aj keď nariadenie explicitne nevyžaduje písomnú formu) a zároveň musí spĺňať podmienky preskúmateľnosti, keďže určenie uplatniteľnej legislatívy nesmie byť arbitrárne a prispôbenie faktov alebo udalostí, ku ktorým dochádza v jednom členskom štáte nemôže v žiadnom prípade viesť k tomu, aby sa iný členský štát stal príslušným alebo jeho právne predpisy uplatniteľnými (bod č. 11 preambuly vykonávacieho nariadenia). Tieto podmienky však v prejednávanej príhode žalovanou splnené neboli a z administratívneho spisu žalovanej nemožno vyvodit' objektívny záver o existencii dohody podľa čl. 16 (4) vykonávacieho nariadenia.

13. Krajský súd tiež poukázal na povinnosť žalovanej v odôvodnení rozhodnutia podľa § 209 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. uviesť, ktoré skutočnosti boli podkladom pre vydanie rozhodnutia, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a na základe ktorých právnych predpisov rozhodovala. Žalovaná ani pobočka Sociálnej poisťovne, ktorá rozhodovala v prvom stupni však v odôvodnení rozhodnutia neuviedli, že by dohoda medzi ňou a ZUS bola podkladom pre vydanie rozhodnutia.

14. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 167 ods. 1 SSP, tak že úspešnému žalobcovi súd priznal právo na náhradu trov konania a o náhrade trov konania ďalšieho účastníka Q. K. krajský súd rozhodol s poukazom na skutočnosť, že mu v konaní žiadne trovy nevznikli.

## II.

### Kasačná sťažnosť

15. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná v zákonnej lehote s poukazom na § 440 ods. 1 písm. g/ a h/ SSP kasačnú sťažnosť dôvodiac, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané na základe dostatočne zisteného skutkového stavu veci a po zhodnotení všetkých dostupných relevantných dôkazov.

16. Žalovaná pri posudzovaní postavenia a výkonu činnosti žalobcu ako zamestnanca vychádzala predovšetkým zo základného a vykonávacieho nariadenia a Praktickej príručky o uplatniteľných právnych predpisoch v Európskej únii, Európskom hospodárskom priestore a vo Švajčiarsku. Medzi žalovanou a ZUS v rokoch 2012 až 2013 prebiehali rozsiahle rokovania za účelom vyriešenia situácií, ktoré vzbudzovali dôvodné obavy, že zo strany osôb s bydliskom v Poľskej republike dochádza k obchádzaniu právnych predpisov sociálneho zabezpečenia a k zneužívaniu slovenského systému sociálneho zabezpečenia. Práve na základe podnetov ZUS žalovaná vykonávala kontroly zamerané na preverenie reálneho výkonu činnosti jednotlivých zamestnancov na území Slovenskej republiky, ako aj na preverenie splnenia kritérií registrovaného sídla alebo miesta podnikania jednotlivých zamestnávateľov v zmysle Praktickej príručky a vykonávacieho nariadenia. Podľa názoru žalovanej je splnenie kritérií registrovaného sídla alebo miesta podnikania jedným z rozhodujúcich faktorov na určenie miesta výkonu činnosti, a teda aj na posúdenie a určenie príslušnosti k právnym predpisom sociálneho zabezpečenia s poukazom na článok 14 (5) písm. a/ vykonávacieho nariadenia.

17. V prejednávanej veci nemohlo dôjsť ku kontrole splnenia uvedených podmienok, pretože na adrese miesta podnikania zamestnávateľa sa nachádzal len neobývaný dom, ktorého vlastníak odo dňa 30. mája 2011 odvolal svoj súhlas so zápisom nehnuteľnosti ako miesta podnikania zamestnávateľa, a teda zamestnávateľ už v čase vydania prvostupňového rozhodnutia nespĺňal ani základné podmienky na určenie registrovaného miesta podnikania.

18. Okrem nesplnenia podmienok registrovaného miesta podnikania zamestnávateľa, nebola pre účely aplikácie základného nariadenia preukázaná ani skutočnosť, že k reálnemu výkonu činnosti žalobcu na území Slovenskej republiky skutočne došlo.

19. K definícii pojmu pracovníka poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 04. júla 2017, sp. zn. 7Sžso/30/2016. Ďalej poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. júna 2016, sp. zn. 10Sžso/77/2015.

20. Žalovaná ako aj Sociálna poisťovňa, pobočka Senica si zabezpečili všetky dôkazy, ktoré bolo možné objektívne vzhľadom na daný prípad z ich strany získať, pričom dôkazné bremeno leží aj na žalobcovi a zamestnávateľovi, pričom túto povinnosť, ktorá im vyplýva z vykonávacieho nariadenia si nespĺnili, čo malo za následok neunesenie dôkazného bremena žalobcom s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 04. júla 2017, sp. zn. 7Sžso/30/2016.

21. Žalobca nepredložil dôkazy, ktoré by spoľahlivým spôsobom preukázali reálny výkon práce žalobcu na určenom mieste v určený deň (viď rozsudok Krajského súdu v Žiline z 09. júna 2015, sp. zn.

20Scud/57/2014 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. septembra 2016, sp. zn. 10Sžso/48/2015).

22. K dohode o určení uplatniteľnej legislatívy uzavretej podľa čl. 16 (4) vykonávacieho nariadenia žalovaná uviedla, že predmetnú dohodu nie je možné chápať v užšom slova zmysle ako právny úkon, na vznik ktorého je obvykle potrebný prejav vôle dvoch subjektov, a ktorý zakladá určitý právny vzťah medzi týmito subjektmi. Príslušnú dohodu je treba posudzovať v širšom slova zmysle, t. j. to čo sa medzi subjektmi dohodlo a/ alebo samostatné dohodnutie sa. Jedným z hlavných princípov stanovených vykonávacím nariadením je nielen užšia a efektívnejšia spolupráca medzi inštitúciami sociálneho zabezpečenia, ale aj modernizácia pravidiel koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia členských štátov tým, že sa spresňujú opatrenia a postupy ich vykonávania.

23. Žalovaná v súvislosti s uplatňovaním čl. 76 (4) základného nariadenia listom z 25. júla 2013, č. 36968-2/2013-BA informovala partnerskú inštitúciu ZUS o svojich zisteniach týkajúcich sa vybraných zamestnávateľov a ich zamestnancov, a taktiež o krokoch, ktoré vo vzťahu k týmto zisteniam uskutoční. Následne ZUS listom z 10. októbra 2013, č. 992900/502/32/2013 informovala žalovanú, že predmetné zistenia vzala na vedomie a budú zohľadnené v procese určovania uplatniteľnej legislatívy pobočkami ZUS. A teda je zrejmé, že dohoda medzi Slovenskou republikou a orgánmi sociálneho zabezpečenia Poľskej republiky v zmysle čl. 16 (4) vykonávacieho nariadenia nepredstavuje individuálny právny akt, uzatvorený medzi žalovanou a ZUS, ktorý by mal mať určitú predpísanú formu. Za predmetnú dohodu treba považovať celý priebeh vzájomných rokovaní, informovania sa a spolupráce medzi dvoma inštitúciami sociálneho zabezpečenia. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2017, sp. zn. 1Sžso/20/2016 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2018, sp. zn. 10Sžsk/13/2017.

24. Predmetné konanie bolo prerušené do právoplatného skončenia súdneho konania vedeného na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Sžso/11/2015, v ktorom boli Súdnemu dvoru Európskej únie predložené prejudiciálne otázky z dôvodu zásadného významu na ďalší procesný postup ako aj rozhodnutie v predmetnom konaní, pričom krajský súd však závery vyplývajúce z prejudiciálneho konania vo svojom rozhodnutí vôbec nezohľadnil, ani sa k nim žiadnym spôsobom nevyjadril.

25. Žalovaná ďalej poukázala na rozsudok Krajského súdu v Trnave z 15. februára 2018, sp. zn. 14S/116/2014 v obdobnom prípade, t. j. rovnaký zamestnávateľ, pričom v danom prípade došlo k zamietnutiu žaloby, a teda uvedený postup je v rozpore so zásadou právnej istoty. Zároveň poukázala na rozsudky v obdobných veciach, t. j. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2017, sp. zn. 1Sžso/20/2016, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. marca 2018, sp. zn. 10Sžsk/7/2017, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2018, sp. zn. 10Sžsk/13/2017, rozsudok Krajského súdu v Žiline z 11. marca 2015 sp. zn. 21Scud/9/2014 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2016, sp. zn. 10Sžso/22/2015.

26. Žalovaná namietla aj priznanie nároku na náhradu trov konania žalobcovi.

27. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaná navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietne, resp. aby rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

### III.

Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

28. Žalobca vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že považuje napadnutý rozsudok krajského súdu za správny, a preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

### IV.

Priebeh konania pred správnym súdom

29. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 SSP v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že kasačnú sťažnosť podala sťažovateľka včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ SSP), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednohlasne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 SSP) dospel k záveru, že kasačnej sťažnosti nemožno priznať úspech. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR. Rozsudok bol verejne vyhlásený 20. mája 2020 (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

30. Najvyšší súd po vykonaní súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovanej v spojení s prvostupňovým správny rozhodnutím pri aplikácii zákonnej úpravy uvedených právnych predpisov postupom podľa SSP dospel k zhodnému záveru ako krajský súd a to, že v danej veci boli splnené zákonné dôvody pre zrušenie rozhodnutia žalovanej a vrátenie veci na ďalšie konanie, i keď z iného dôvodu, ako argumentoval krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

31. Podľa § 440 ods. 1 písm. g/ a h/ SSP, kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci alebo sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

32. Podľa § 454 SSP, na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

33. Podľa § 461 SSP, kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

34. Podľa § 7 ods. 1 písm. a/ zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom od 01. januára 2011, zamestnávateľ podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá je povinná poskytovať zamestnancovi príjem uvedený v § 3 ods. 1 písm. a/ a ods. 2 a 3 a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, povolenie na prechodný pobyt alebo povolenie na trvalý pobyt.

35. Podľa § 7 ods. 1 písm. a/ zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 31. decembra 2010, je zamestnávateľ pre fyzickú osobu v pracovnom pomere právnická osoba alebo fyzická osoba, ku ktorej je fyzická osoba v pracovnom pomere.

36. Podľa § 14 ods. 1 písm. a/ zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 31. decembra 2010, povinne nemocensky poistený je zamestnanec, ktorý vykonáva prácu na území Slovenskej republiky, alebo mimo územia Slovenskej republiky počas obdobia určeného zamestnávateľom, ak medzinárodná zmluva, ktorá má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky neustanovuje inak.

37. Podľa § 14 ods. 1 písm. a/ zák. č. 461/2003 Z.z., povinne nemocensky poistený je zamestnanec uvedený v § 4 ods. 1.

38. Podľa § 15 ods. 1 písm. a/ zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 31. decembra 2010, je povinne dôchodkovo poistený zamestnanec, ktorý je povinne nemocensky poistený.

39. Podľa § 15 ods. 1 písm. a/ zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom od 01. januára 2011, povinne dôchodkovo poistený je zamestnanec uvedený v § 4 ods. 1 a 2 <.

40. Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom od 01. januára 2011, zamestnanec na účely nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti je fyzická osoba v právnom vzťahu, ktorý jej zakladá právo na pravidelný mesačný príjem podľa § 3 ods. 1 písm. a) <. a ods. 2 a 3 <., okrem fyzickej osoby v právnom vzťahu na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru a žiaka strednej školy a študenta vysokej školy pri praktickom vyučovaní v

období odbornej (výrobnej) praxe.

41. Podľa § 4 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom od 01. januára 2011, zamestnanec na účely dôchodkového poistenia je aj fyzická osoba v právnom vzťahu, ktorý jej zakladá právo na nepravidelný príjem podľa § 3 ods. 1 písm. a/ <. a ods. 2 a 3 <., okrem fyzickej osoby v právnom vzťahu na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, žiaka strednej školy a študenta vysokej školy pri praktickom vyučovaní v období odbornej (výrobnej) praxe a člena volebnej komisie.

42. Podľa čl. 11 (1) základného nariadenie osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, podliehajú právnym predpisom len jedného členského štátu. Tieto právne predpisy sa určia v súlade s touto hlavou.

43. Podľa článku 11 (3) písm. a) základného nariadenia s výhradou článkov 12 až 16 osoba vykonávajúca činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte podlieha právnym predpisom tohto členského štátu.

44. Podľa článku 13 (1) základného nariadenia v znení účinnom do 27.6.2012 osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnanec v dvoch alebo viacerých členských štátoch podlieha:

a) právnym predpisom členského štátu bydliska, ak takáto osoba vykonáva podstatnú časť svojej činnosti v tomto členskom štáte, alebo ak je zamestnaná vo viacerých podnikoch, alebo ju zamestnáva viacero zamestnávateľov, ktorých registrované sídlo alebo miesto podnikania je v odlišných členských štátoch, alebo

b) právnym predpisom členského štátu, v ktorom je registrované sídlo alebo miesto podnikania podniku alebo zamestnávateľa zamestnávajúceho danú osobu, ak táto osoba nevykonáva podstatnú časť svojich činností v členskom štáte svojho bydliska.

45. Podľa článku 13 (3) základného nariadenia, osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec, alebo ak vykonáva takúto činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, právnym predpisom určeným v súlade s odsekom 1.

46. Podľa článku 1 základného nariadenia, „bydlisko“ znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva.

47. Podľa článku 16 (1) vykonávacieho nariadenia osoba, ktorá vykonáva činnosti v dvoch alebo vo viacerých členských štátoch, informuje o tejto skutočnosti inštitúciu určenú príslušným úradom členského štátu bydliska.

48. Podľa článku 16 (2) vykonávacieho nariadenia, určená inštitúcia členského štátu bydliska bezodkladne určí uplatniteľné právne predpisy, ktoré sa na dotknutú osobu uplatňujú, so zreteľom na článok 13 základného nariadenia a článok 14 vykonávacieho nariadenia. Toto určenie sa považuje za predbežné. Inštitúcia informuje o predbežnom určení uplatniteľných právnych predpisov určené inštitúcie každého členského štátu, v ktorom sa činnosť vykonáva.

49. Podľa článku 16 (3) vykonávacieho nariadenia, predbežné určenie uplatniteľných právnych predpisov, ako sa stanovuje v odseku 2, sa stáva definitívnym do dvoch mesiacov odo dňa, keď boli inštitúcie určené príslušnými orgánmi dotknutých členských štátov o ňom informované v súlade s odsekom 2, ak už uplatniteľné právne predpisy neboli definitívne určené na základe odseku 4 alebo najmenej jedna dotknutá inštitúcia neinformovala inštitúciu určenú príslušným úradom členského štátu bydliska do konca tejto dvojmesačnej lehoty o tom, že nemôže prijať toto určenie alebo že zaujala k tejto veci odlišné stanovisko.

50. Podľa článku 16 (4) vykonávacieho nariadenia, ak existuje neistota vo veci určenia uplatniteľných právnych predpisov, v dôsledku ktorej je potrebné, aby inštitúcie alebo úrady dvoch alebo viacerých členských štátov na požiadanie jednej alebo viacerých inštitúcií určených príslušnými úradmi dotknutých

členských štátov alebo samotných týchto úradov navzájom rokovali, určia sa právne predpisy uplatniteľné na dotknutú osobu vzájomnou dohodou a so zreteľom na článok 13 základného nariadenia a príslušné ustanovenia článku 14 vykonávacieho nariadenia. Ak inštitúcie alebo príslušné dotknuté úrady nemajú vo veci rovnaké stanoviská, snažia sa dosiahnuť dohodu v súlade s uvedenými podmienkami a uplatní sa článok 6 vykonávacieho nariadenia.

51. Podľa článku 16 (5) vykonávacieho nariadenia, príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy boli predbežne alebo definitívne určené za uplatniteľné, to bezodkladne oznámi dotknutej osobe.

52. Podľa článku 16 (6) vykonávacieho nariadenia, ak dotknutá osoba neposkytne informácie podľa odseku 1, uplatnia sa ustanovenia tohto článku na podnet inštitúcie určenej príslušným úradom členského štátu bydliska, len čo je o situácii tejto osoby informovaná, napríklad aj prostredníctvom inej dotknutej inštitúcie.

53. Podľa bodu 1 rozhodnutia č. A1 z 12. júna 2009 Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia o zavedení postupu dialógu a zmierovacieho postupu týkajúceho sa platnosti dokumentov, určenia uplatniteľných právnych predpisov a poskytovania dávok podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 (ďalej len „rozhodnutie č. A1“) toto rozhodnutie stanovuje pravidlá na uplatňovanie postupu dialógu a zmierovacieho postupu, ktoré sa môžu použiť v týchto prípadoch:

a) prípady, keď existujú pochybnosti o platnosti dokumentu alebo o správnosti podporných dokladov, ktoré uvádzajú situáciu osoby na účely uplatňovania nariadenia (ES) č. 883/2004 alebo nariadenia (ES) č. 987/2009, alebo

b) prípady, keď existuje rozdiel v stanoviskách medzi členskými štátmi vo veci určenia uplatniteľných právnych predpisov.

54. Podľa bodu 5 rozhodnutia č. A1 inštitúcia alebo orgán, ktorý vyjadrí pochybnosti o platnosti dokumentu, ktorý vydala inštitúcia alebo orgán druhého členského štátu, alebo ktorý nesúhlasí s (dočasným) určením uplatniteľných právnych predpisov, sa týmto nazýva žiadajúcou inštitúciou. Inštitúcia druhého členského štátu sa týmto nazýva dožiadanou inštitúciou.

55. Podľa bodu 6 rozhodnutia č. A1 ak dôjde k jednej zo situácií uvedených v bode 1, žiadajúca inštitúcia sa obráti na dožiadanú inštitúciu, aby požiadala o potrebné objasnenie jej rozhodnutia a v prípade potreby zrušila príslušný dokument alebo ho vyhlásila za neplatný, alebo preskúmala alebo zrušila svoje rozhodnutie.

56. Podľa bodu 7 rozhodnutia A1 žiadajúca inštitúcia zdôvodní svoju žiadosť, pričom uvedie, že sa uplatňuje toto rozhodnutie, a poskytne príslušné podporné doklady, ktoré boli dôvodom žiadosti. Uvedie, kto bude jej kontaktnou osobou počas prvej fázy postupu dialógu.

57. Podľa bodu 9 rozhodnutia A1 dožiadaná inštitúcia čo najskôr informuje žiadajúcu inštitúciu o výsledku svojho prešetrovania, ale najneskôr do troch mesiacov od doručenia žiadosti.

58. Podľa bodu 10 rozhodnutia A1 ak sa pôvodné rozhodnutie potvrdí, zruší a/alebo ak sa dokument zruší alebo vyhlási za neplatný, dožiadaná inštitúcia o tom informuje žiadajúcu inštitúciu. O svojom rozhodnutí informuje aj dotknutú osobu a prípadne aj jej zamestnávateľa a oznámi im tiež, akými postupmi môžu toto rozhodnutie napadnúť v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi.

59. Podľa článku 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (pôvodný čl. 249 Zmluvy o Európskom spoločenstve) je nariadenie právnym aktom únie, majúcim všeobecnú platnosť, je záväzný vo svojej celistvosti a priamo uplatniteľný vo všetkých členských štátoch. Rovnako rozhodnutie je záväzný v celom rozsahu. Nariadenie je teda nástrojom unifikácie európskeho práva a rozhodnutím orgánu členského štátu, vrátane vnútroštátneho súdu, nie je možné vylúčiť jeho použitie pre konkrétny prípad.

60. Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej, ktorým zamietla odvolanie

žalobcu a potvrdila prvostupňové rozhodnutie, ktorým bolo rozhodnuté tak, že žalobcovi ako zamestnancovi zamestnávateľa Q. K. dňom 01. augusta 2010 nevznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti.

61. Kasačný súd poukazuje na to, že z Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle článku 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie (článok 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) .

62. Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa článku 120 ods. 2.

63. Slovenská republika vstupom do Európskej únie na základe Zmluvy o prístupí podpísanej v Aténach dňa 16. apríla 2003 jej zmluvnými stranami, ktorá podľa článku 2 ods. 2 zmluvy vstúpila do platnosti dňa 01. mája 2004, ako nový členský štát Európskej únie touto Zmluvou o prístupí preniesla svoje právomoci na Európsku úniu v určenej miere a svojím vstupom do Európskeho spoločenstva sa súčasne zaviazala k uplatňovaniu právne záväzných aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie. Právne záväznými aktami na úseku sociálneho zabezpečenia pre členské štáty Európskej únie (teda aj pre Slovenskú republiku) sú základné a vykonávacie nariadenie. Európsky parlament a Rada prijali základné so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej články 42 a 308, konajúc postupom v článku 251 zmluvy, sledujúc ciele, uvedené v preambule zmluvy.

64. Základné nariadenie v druhej hlave ustanovuje určenie príslušnosti právnych predpisov uplatniteľných na fyzické osoby vykonávajúce zamestnanie alebo samostatne zárobkovú činnosť v členských štátoch. V článku 11 (1) základného nariadenia Európsky parlament a Rada ustanovuje všeobecné pravidlo zakotvené v preambule tohto nariadenia, že osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, podliehajú právnym predpisom len jedného členského štátu; tieto právne predpisy sa určia v súlade s touto hlavou. V čl. 11 (3) písm. a) uvedeného nariadenia európsky zákonodarcovia stanovili, že s výhradou článkov 12 až 16 osoba vykonávajúca činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte podlieha právnym predpisom tohto členského štátu. Pokiaľ fyzická osoba vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch sa určí príslušnosť právneho predpisu členského štátu EÚ podľa právnej úpravy ustanovenej v čl. 13 (3) základného nariadenia. Postup uplatňovania článku 13 základného nariadenia Európsky parlament a Rada ustanovuje v čl. 16 vykonávacieho nariadenia.

65. Otázka, či žalobca spĺňa predpoklady pre aplikáciu čl. 13 (3) základného nariadenia, a teda či je osobou, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, je predmetom posúdenia, na vykonanie ktorého je príslušná inštitúcia určená vykonávacím nariadením. Inštitúcia príslušná na vykonávanie sociálneho poistenia v inom členskom štáte než určuje nariadenie na takéto posúdenie príslušná nie je. Akýkoľvek iný postup by totiž viedol k popretiu cieľa nariadení, ktorým je o. i. aby osoby, ktoré sa pohybujú v rámci spoločenstva, podliehali systému sociálneho zabezpečenia iba jediného členského štátu, aby sa tak

predišlo prekryvaniu uplatniteľných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov a komplikáciám, ktoré by z toho mohli vzniknúť (bod 15 preambuly základného nariadenia). Pokiaľ by o skutočnosti, či konkrétna osoba spĺňa podmienky uplatnenia čl. 13 (3) základného nariadenia rozhodovali inštitúcie sociálneho poistenia, resp. súdy jednotlivých štátov samostatne, mohlo by tak dôjsť k situácii, že rozhodnú rôzne, následkom čoho táto osoba by podliehala systému sociálneho zabezpečenia viacerých štátov alebo nepodliehala systému sociálneho zabezpečenia žiadneho zo štátov. Práve na vylúčenie vzniku takýchto situácií európsky normotvorca prijal základné a vykonávacie nariadenie, pričom vykonávacie nariadenie v čl. 16 v spojení prípadne s rozhodnutím č. A 1 stanovuje postup určovania uplatniteľnej legislatívy.

66. Z ustanovenia čl. 16 (2) vykonávacieho nariadenia vyplýva, že uplatniteľné právne predpisy určí inštitúcia členského štátu bydliska osoby (pri porovnaní jazykových znení nariadenia: institution of the place of residence, inštitúcie miesta bydliska, der Träger des Wohnorts), ktorá má podliehať čl. 13 základného nariadenia. V prejednávanej veci nebolo sporné, že bydlisko žalobcu je v Poľskej republike, a teda na určenie uplatniteľnej legislatívy pre žalobcu je príslušná ZUS.

67. K návrhu poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia ZUS zo dňa 10. októbra 2013 na uzatvorenie spoločnej dohody v súlade s článkom 16 (4) vykonávacieho nariadenia kasačný súd uvádza, že táto písomnosť atribúty určenia uplatniteľnej legislatívy (vo vzťahu k žalobcovi) na to príslušnou inštitúciou nespĺňa, a to jednak pre svoju úplne všeobecnú formuláciu, nejednoznačnosť a neurčitosť tak vo vzťahu k subjektom, na ktoré by sa mala potenciálne vzťahovať ako aj vo vzťahu k neohraničenému časovému obdobiu, počas ktorého by sa mala poľská legislatíva pre tieto subjekty považovať za definitívne určenú. Z predloženého administratívneho spisu preto nemožno bez pochybností vyvodit', či príslušná poľská inštitúcia uplatniteľnú legislatívu práve vo vzťahu k žalobcovi určila a ak áno, tak ktorú a na aké konkrétne obdobie. Z tohto dôvodu kasačný súd argument žalovanej, že dohoda o uplatniteľnej legislatívne nemusí mať písomnú formu, za relevantný považovať nemohol a dospel k záveru, že otázka uplatniteľnej legislatívy vo vzťahu k žalobcovi nebola vyriešená s konečnou platnosťou, hoci ide o otázku predbežnú a pre ďalší procesný postup správneho orgánu rozhodnú, nakoľko jedine v prípade, že by v stanovenom období za rozhodnú bola žalobcovi príslušnou poľskou inštitúciou určená slovenská legislatíva, výlučne vtedy, by bola daná právomoc žalovanej o (ne)existencii povinného poistenia žalobcu podľa slovenskej legislatívy rozhodovať. Žalovaná sa preto mylne domnieva, že nakoľko žalobca podlieha poľskému zákonodarstvu, jej postup pri rozhodovaní v predmetnej veci bol správny.

68. K rovnakému záveru dospel aj Veľký senát správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v uznesení sp. zn. 1Vs/1/2018 zo 04. decembra 2018 skonštatoval, že dohoda medzi inštitúciami dvoch alebo viacerých členských štátov Európskej únie podľa čl. 16 (4) vykonávacieho nariadenia musí byť určitá, čo do obsahu ako aj subjektov, ktorých sa má určenie uplatniteľných právnych predpisov týkať a súčasne musí byť zachytená v akomkoľvek formáte (napr. písomne, na elektronickom nosiči a pod.) a založená do spisu Sociálneho poisťovne.

69. Žalovaná tvrdiac, že sa na žalobcu nevzťahuje slovenská legislatíva, konala a rozhodovala o existencii povinného sociálneho poistenia podľa slovenskej legislatívy, pričom opomenula prioritne vyriešiť otázku svojej právomoci. Z písomnej komunikácie medzi ZUS a žalovanou pritom nie je ani zrejmé časové obdobie, počas ktorého bolo preukázané, že činnosť zamestnávateľov bola fiktívna. Nemožno teda tvrdiť, že na žalobcu sa vzťahuje poľské zákonodarstvo na základe dohody podľa čl. 16 (4) vykonávacieho nariadenia.

70. Pokiaľ na základe vzájomnej koordinácie inštitúcie sociálneho zabezpečenia rozdielnych členských štátov EÚ určia príslušnú uplatniteľnú legislatívu jedného štátu dohodou, na sociálne poistenie dotknutej osoby sa bude aplikovať príslušná právna úprava štátu takto určená a dotknutá osoba bude podliehať pod právomoc štátu, ktorého legislatíva bola touto dohodou určená.

71. Definitívne určenie uplatniteľnej legislatívy iného členského štátu Európskej únie od určitého dátumu podľa čl. 16 (2) vykonávacieho nariadenia alebo vzájomnou dohodou podľa čl. 16 (4) vykonávacieho

nariadenia vylučuje právomoc Sociálnej poisťovne ako inštitúcie podľa čl. 1 písm. p/ základného nariadenia na rozhodovanie o uplatniteľnej legislatíve (Uznesenie Veľkého senátu správneho kolégia zo 04. decembra 2018, sp. zn. 1Vs/1/2018).

72. Ak teda bola či bude právoplatne určená legislatíva Poľskej republiky, ZUS má právomoc konať vo veci sociálneho poistenia žalobcu podľa poľskej legislatívy a povinnosťou žalovanej bude prihlášku, ktorou sa začalo konanie, zaslať poľskej inštitúcii.

73. K námietke žalovanej vo vzťahu k prerušeniu konania do právoplatného skončenia súdneho konania vedeného na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Sžso/11/2015, v ktorom boli Súdnu dvoru Európskej únie predložené prejudiciálne otázky, kasačný súd uvádza, že Súdny dvor prejudiciálnu otázku akceptoval a svoju odpoveď prostredníctvom rozsudku sp. zn. C-89/16 zo dňa 13. júla 2017 zaslal v nasledujúcom znení: „Článok 13 ods. 3 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, zmeneného a doplneného nariadením (EÚ) Európskeho parlamentu a Rady č. 465/2012 z 22. mája 2012, sa má vykladať v tom zmysle, že s cieľom určiť vnútroštátnu právnu úpravu uplatňujúcu sa v zmysle tohto ustanovenia na osobu, akou je žalobca vo veci samej, ktorý je zvyčajne zamestnancom v jednom členskom štáte a samostatne zárobkovo činnou osobou v druhom členskom štáte, je potrebné zohľadniť požiadavky uvedené v článku 14 ods. 5b a článku 16 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004, zmeneného a doplneného nariadením č. 465/2012“, avšak skutočnosť, že sa krajský súd v odôvodnení rozsudku týmto nezaoberal nemá žiaden vplyv na dôvodnosť kasačnej sťažnosti, keďže táto skutočnosť by v danom prípade, nemohla prívodiť pre žalovanú ako sťažovateľku priaznivejšie rozhodnutie

74. K rozhodnutiam súdov uvedených žalovanou v kasačnej sťažnosti kasačný súd poukazuje na neskôr prijaté Uznesenie Veľkého senátu správneho kolégia zo 04. decembra 2018, sp. zn. 1Vs/1/2018.

75. Vychádzajúc zo skutkových okolností vyplývajúcich z administratívneho spisu s poukazom na závery uvedené vyššie kasačný súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovanej náležite nevychádza z právnej úpravy ustanovenej vo vykonávacom nariadení EÚ v spojení s právnou úpravou ustanovenou v základnom nariadení EÚ, majúce za následok jeho nezákonnosť, z ktorých dôvodov súd napadnutý rozsudok krajského súdu považoval za vecne správny i keď z iných právnych dôvodov, a preto kasačnú sťažnosť žalovanej týkajúcej sa v merite veci podľa § 461 SSP zamietol.

76. Žalovaná podala kasačnú sťažnosť proti rozsudku krajského súdu aj v časti, ktorou súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania žalobcovi, preto kasačný súd vo vzťahu k meritu veci posudzoval aj zákonnosť rozhodnutia správneho súdu v časti, ktorou správny súd priznal žalobcovi náhradu trov konania proti žalovanej v celom rozsahu. Vychádzajúc zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis a právnych záverov uvedených vyššie, kasačný súd rozsudok krajského súdu v zmysle § 462 ods. 2 SSP v časti, ktorou priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v celom rozsahu zmenil tak, že žalobcovi priznal náhradu trov konania pred správnym súdom v skrátenom rozsahu.

77. O náhrade trov kasačného konania a trov konania pred správnym súdom rozhodol najvyšší súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní mal úspech, priznal nárok na ich náhradu (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 3 písm. a/ SSP) v skrátenom rozsahu. Vzhľadom na závery uvedené vyššie najvyšší súd námietky žalobcu uvedené v konaní súdneho prieskumu pred správnym súdom vyhodnotil bez právnej relevancie, ktoré nepodmienili jeho úspešnosť v tomto konaní. Žalobca v žalobe a v konaní pred správnym súdom nevzniesol námietku nedostatku právomoci Sociálnej poisťovni na konanie a vydanie rozhodnutia, práve naopak v žalobe tvrdil, že na neho ako na zamestnanca je uplatniteľnou legislatívou pre sociálne zabezpečenie legislatíva štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec, teda Slovenskej republiky. Žalobca ani vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozhodnutiu krajského súdu nevzniesol námietku nedostatku právomoci Sociálnej poisťovne. Kasačný súd zamietol kasačnú sťažnosť žalovanej proti rozsudku krajského súdu, ktorým správny súd rozhodnutie žalovanej zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie, práve z dôvodu nedostatku právomoci, keďže nedostatok na

vydanie správneho rozhodnutia je takou vadou konania, na ktorú správny súd musí vždy prihliadať. Vzhľadom k uvedenému teda v posudzovanom prípade k zrušeniu a vráteniu rozhodnutia žalovanej nedošlo z dôvodov tvrdení žalobcu v žalobe, respektíve v konaní súdneho prieskumu rozhodnutia žalovanej. Kasačný súd znížil nárok žalobcu na náhradu trov konania aj z dôvodu, že v danej veci ide o tzv. typizované žaloby. V prejednávanych veciach ide opakované konania (napr. sp. zn. 7Sžso/7/2015, 7Sžso/55/2015, 7Sžso/77/2015, 7Sžso/78/2015, 9Sžso/31/2016, 9Sžso/142/2015, 9Sžso/225/2015, 9Sžso/228/2015, 9Sžso/164/2015, 9Sžso/4/2016 a ďalšie), ktoré sú skutkovo veľmi obdobné s totožnou právnou otázkou, týkajúcou sa uplatnenia práv žalobcu v predchádzajúcich správnych konaniach. Tomu zodpovedali aj jednotlivé podania právneho zástupcu žalobcu, čo do rozsahu a obsahu. Po zvážení uvedených hľadísk najvyšší súd žalobcom požadovaný nárok na náhradu trov konania znížil a priznal mu nárok na náhradu trov v rozsahu 1/5 majúc za to, že priznanie nároku na náhradu trov konania žalobcovi v celom rozsahu, by v danom prípade bolo v rozpore s materiálnou spravodlivosťou.

78. Ďalšiemu účastníkovi (Q. K.) v tomto konaní žiadne trovy nevznikli (§ 169 v spojení s § 467 ods. 1 SSP).

79. V ďalšom konaní žalovaná bude postupovať v naznačenom smere tak, aby odstránila vyššie uvedené pochybenia, pričom je viazaná právnym názorom kasačného súdu. Žalovaná vyčká na určenie uplatniteľnej legislatívy podľa čl. 16 (2) vykonávacieho nariadenia, prípadne využije postup podľa čl. 16 (3) a (4) vykonávacieho nariadenia v spojení s rozhodnutím A1. V prípade určenia slovenskej legislatívy, zrealizuje konanie podľa zák. č. 461/2003 Z.z. Ak však bude určená poľská legislatíva, postúpi prihlášku ZUS.

80. Tento rozsudok kasačného súdu bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.